

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 141/2017-67

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša v konaní o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Lukáš Opett, PhD., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sža 9/2016 z 27. júla 2016 v časti výroku o náhrade trov konania, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] [REDACTED] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sža 9/2016 z 27. júla 2016 o náhrade trov konania p o r u š e n é b o l i .

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sža 9/2016 z 27. júla 2016 v časti výroku o náhrade trov konania zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] trovy konania v sume 459,33 € (slovom štyristopäťdesiatdeväť eur a tridsaťtri centov) na účet jeho právneho zástupcu Advokátskej kancelárie Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] [REDAKČIA], [REDAKČIA] [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Lukáš Opett, PhD., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sža 9/2016 z 27. júla 2016 v časti výroku o náhrade trov konania (ďalej aj „napadnutý výrok rozsudku“). Označený rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 22. septembra 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 22. novembra 2016.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol neúspešný v konaní pred Krajským súdom v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) vedenom pod sp. zn.

1 Scud 9/2014, v ktorom krajský súd rozsudkom zo 14. októbra 2015 zamietol jeho žalobu. Proti rozsudku krajského súdu zo 14. októbra 2015 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Sža 9/2016 z 27. júla 2016, ktorým odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a žalobe vyhovel, pričom zrušil tak odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a vec vrátil na ďalšie konanie. Zároveň najvyšší súd rozhodol o trovách konania tak, že sťažovateľovi priznal *„právo na náhradu trov konania vo výške ako bude uvedené v písomnom vyhotovení rozhodnutia“*.

Najvyšší súd rozhodoval o odvolaní sťažovateľa bez nariadenia pojednávania a vo veci nariadil verejné vyhlásenie svojho rozhodnutia podľa v tom čase platného a účinného § 156 ods. 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) na 27. júl 2016. Keďže sťažovateľ a ani jeho právny zástupca sa o termíne verejného vyhlásenia rozhodnutia nedozvedeli, neboli na vyhlásení rozsudku prítomní (rovnako ani žalovaný správny orgán).

Dňa 17. augusta 2016 bol poverený zamestnanec právneho zástupcu sťažovateľa nahliadať do spisu, pričom v rámci tohto úkonu zistil, že 27. júla 2016 bol vyhlásený rozsudok najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu. V nadväznosti na toto zistenie zaslal 19. augusta 2016 právny zástupca sťažovateľa najvyššiemu súdu vyčíslenie trov konania. Dňa 22. septembra 2016 bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku, v odôvodnení ktorého sa okrem iného uvádza:

„O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1, 2 a 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. tak, že navrhovateľovi, ktorý mal úspech vo veci ich náhradu priznal v sume 140 € za zaplatené súdne poplatky za žalobu (č. l. 184) a odvolanie (č. l. 308).

Imú náhradu trov pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v konaní odvolací súd nepriznal, pretože tieto neboli v zákonom stanovenej lehote vyčíslené (na dodatočné vyčíslenie predložené dňa 22. 8. 2016 súd neprihliadol) a iné trovy zo spisu nevyplývali...“

Sťažovateľ v sťažnosti zdôrazňuje, že bol počas odvolacieho konania aktívny, s najvyšším súdom spolupracoval a poskytoval mu požadovanú súčinnosť. Právny zástupca sťažovateľa nahliadal do spisu, opakovane oboznamoval najvyšší súd s aktuálnou situáciou a okolnosťami relevantnými pre rozhodnutie o odvolaní a opakovanými podaniami sa domáhal nariadenia pojednávania, na ktorom by bol odvolacím súdom vypočutý rovnako ako jeho manželka.

Sťažovateľ tvrdí, že o vyhlásení rozsudku najvyššieho súdu z 27. júla 2016 sa preukázateľne dozvedel až 17. augusta 2016 pri nahliadaní do spisu jeho právnym zástupcom (povereným zamestnancom právneho zástupcu, pozn.) a vyčíslenie trov konania (v sume 3 020,89 €) najvyššiemu súdu doručil v zákonnej lehote troch dní odo dňa nahliadnutia do spisu, t. j. 19. augusta 2016.

Sťažovateľ v sťažnosti tiež poznamenáva, že 1. júla 2016 nadobudol účinnosť nový procesný kódex – zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“), ktorým bol nahradený Občiansky súdny poriadok, a v tejto súvislosti poukazuje na § 492 ods. 2 SSP, podľa ktorého sa odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončia podľa doterajších predpisov.

V nadväznosti na to sťažovateľ vyslovuje nesúhlas s výkladom najvyššieho súdu, ktorý aplikáciu § 151 ods. 1 OSP vzťahoval aj na situácie, keď účastníci konania nie sú prítomní na verejnom vyhlásení rozhodnutia, a na tomto základe rozhodol o trovách konania, aplikujúc § 151 ods. 2 OSP.

Sťažovateľ zastáva názor, že pod vyhlásením rozhodnutia v zmysle § 151 ods. 1 OSP sa rozumie len vyhlásenie, na ktorom je skutočne prítomný účastník konania, ktorému súd priznal nárok na náhradu trov konania, pričom v tejto súvislosti poukazuje na právny názor najvyššieho súdu k výkladu § 151 ods. 1, 2 a 4 OSP vyslovený v uznesení sp. zn. 8 Sžo 85/2014 z 29. septembra 2016. V označenom uznesení najvyššieho súdu sa uvádza:

„Ak zákonodarca stanovil, že účastník je povinný trovy vyčísliť do troch dní od vyhlásenia rozhodnutia (§ 151 ods. 1 veta druhá) mohol mať zjavne na mysli situáciu, ak je účastník na takom vyhlásení prítomný. Ak na vyhlásení prítomný nie je, dochádza k obdobnej situácii, s akou počíta úprava uvedená v odseku 4 § 151 (ak sa rozhodnutie nevyhlasuje). V danom prípade je nesporné, že účastník oprávnený na náhradu trov konania je v prípade verejného vyhlásenia rozsudku z hľadiska vyčíslenia trov v nevýhodnejšom postavení ako účastník, o ktorého právach sa nerozhoduje rozsudkom (prípadne sa nerozhoduje vo veci samej), lebo v takom prípade ho súd musí vyzvať na ich vyčíslenie. Dôsledok, ktorý v danom prípade spočíva v nepriznaní náhrady trov len pre nevyčíslenie jej výšky je zjavne nespravodlivý a v rozpore so zmyslom a účelom inštitútu náhrady trov úspešnému účastníkovi konania. Odvolací súd preto dospel k záveru, že zodpovedá princípu legitímneho očakávania úspešnej žalobkyne také rozhodnutie, ktoré zohľadní, že žalobkyňa do troch pracovných dní od doručenia rozsudku krajského súdu, na základe ktorého sa preukázateľne dozvedela o reálnom vyhlásení rozhodnutia, výšku trov vyčísliť a na základe tohto vyčíslenia mohol odvolací súd o výške náhrady trov rozhodnúť. Odvolací súd poznamenáva, že je mu známa prax súdov, ktoré aj nad rámec svojich zákonných povinností zašlú výzvu na vyčíslenie trov konania aj v prípade vyhlásenia rozsudku. Zmenu právnej úpravy OSP v uvedenom smere je t. č. už z tohto hľadiska neaktuálna, avšak bola vítaná už autormi Komentára OSP (Števček/Ficová, I. diel, 2. Vydanie, str. 541).“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ju ústavný súd prijal na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, princíp právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy, zásada ústavno-konformného výkladu právnych noriem podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, tak samostatne ako aj vo vzájomnom rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sža/9/2016 z 27. júla 2016 v časti výroku o náhrade trov konania porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sža/9/2016 z 27. júla 2016 v časti výroku o náhrade trov konania sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 141/2017-12 z 1. marca 2017 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčku najvyššieho súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčku najvyššieho súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa a predsedníčka najvyššieho súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Aplikujúc § 51 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd zaslal sťažnosť sťažovateľa, uznesenie o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ako aj vyjadrenie predsedníčky najvyššieho súdu na vedomie a prípadné vyjadrenie žalovanému správnomu orgánu Riaditeľstvu hraničnej a cudzineckej polície (ďalej len „žalovaný“), keďže rozhodnutím ústavného súdu by mohlo byť dotknuté. Žalovaný ako dotknutá osoba vo svojom vyjadrení z 9. mája 2017 odkázal na správnosť záverov napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu a stotožnil sa tiež so stanoviskom predsedníčky najvyššieho súdu (pozri ďalej).

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčky najvyššieho súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti sp. zn. KP 3/2017 z 20. apríla 2017 uvádza, že «Príslušné ustanovenia, upravujúce vyčíslenie trov konania

jasne a nespochybniteľne ustanovujú začiatok plynutia zákonnej lehoty troch pracovných dní na pracovný deň nasledujúci po dni verejného vyhlásenia rozhodnutia.

Miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia je súd podľa ust. § 156 ods. 3 O. s. p. povinný oznámiť na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Uvedené údaje sa oznamujú aj na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk...

Otázkou za akých okolností možno považovať rozsudok súdu za verejne vyhlásený sa zaoberal Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze II. ÚS 8502, pričom uviedol: „Verejné vyhlásenie rozsudku patrí k ústavným princípom právneho štátu. Konštatovanie, že rozsudok bol vyhlásený verejne, predpokladá, aby súd dal verejnosti najavo, že rozsudok vyhlási. Minimálny štandard takéhoto oznámenia predpokladá osobitný postup súdu (aj najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu), ktorý smeruje k verejnosti (informovanie o čase a mieste vyhlásenia rozsudku spôsobom v takomto prípade obvyklým, napr. na oznamovacej tabuli súdu, na internetovej stránke súdu), bez ohľadu na to, či pri konkrétnom vyhlásení rozsudku verejnosť právo na prítomnosť využije alebo nie.“. Vo svetle týchto úvah Ústavného súdu Slovenskej republiky, ale aj ostatných právnych predpisov sa nemožno stotožniť s argumentáciou sťažovateľa o tom, že limitom verejnosti vyhlásenia rozhodnutia je prítomnosť účastníka konania, v prospech ktorého je priznaný nárok na náhradu trov konania.

Záverom je potrebné dodať, že pre účastníka, ktorý sa o svoje procesné práva má starať vo vlastnom záujme, vyčíslenie trov konania nemôže znamenať výraznejšiu záťaž, najmä pokiaľ je tento v konaní zastúpený advokátom, od ktorého sa vyžaduje vyššia miera obozretnosti.».

Sťažovateľ v podaní z 23. mája 2017, reagujúc na vyjadrenie predsedníčky najvyššieho súdu, zopakoval doterajšiu argumentáciu, pričom zdôraznil, že najvyšší súd vo svojom vyjadrení vôbec nezohľadňuje rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 85/2014 a ani na neho nijako nereaguje.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ namietá porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu vo výroku o náhrade trov konania.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by,

vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Vychádzajúc z námietok sťažovateľa, bolo úlohou ústavného súdu zaujať postoj k ústavnej akceptovateľnosti záverov najvyššieho súdu súvisiacich s interpretáciou a aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 OSP vyslovených v napadnutom rozsudku v prípade, keď účastník konania nie je prítomný na verejnom vyhlásení rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 1 OSP o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 2 OSP ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 151 ods. 3 OSP v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Podľa § 151 ods. 4 OSP ak sa rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nevyhlasuje a bol podaný návrh na rozhodnutie o trovách, súd vyzve účastníka na vyčíslenie trov do troch pracovných dní od doručenia výzvy. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane.

Podľa § 156 ods. 3 OSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom sťažovateľovi, ktorý bol úspešný v konaní, priznal náhradu trov konania v sume 140 € za zaplatené súdne poplatky. Náhradu trov konania z titulu trov právneho zastúpenia sťažovateľovi nepriznal, keďže tieto neboli sťažovateľom (resp. jeho právnym zástupcom) vyčíslené v zákonom ustanovenej lehote 3 pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia. Sťažovateľ náhradu trov právneho zastúpenia vyčísľil 19. augusta 2016 v lehote troch pracovných dní odo dňa, keď sa o rozhodnutí najvyššieho súdu dozvedel (pri nahliadnutí do spisu 17. augusta 2016, pozn.).

V predmetnej veci nie je sporné, že sťažovateľ si nárok na náhradu trov konania uplatnil (požiadal o ich priznanie v prípade úspechu), ani to, že sťažovateľ bol v konaní úspešný, pričom sporné nie je ani to, že sťažovateľ na verejnom vyhlásení rozhodnutia prítomný nebol, a napokon ani to, že sťažovateľ nahliadol do spisu najvyššieho súdu 17. augusta 2016 a trovy konania vzniknuté z titulu právneho zastúpenia v sume 3 020,89 € vyčísľil 19. augusta 2016.

Taktiež je z obsahu sťažnosti a jej príloh, ako aj z vyjadrenia predsedníčky najvyššieho súdu zrejmé, že napadnutý rozsudok bol vyhlásený 27. júla 2016, pričom termín verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu v súlade s § 156 ods. 3 OSP.

Ústavný súd zdôrazňuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom. Rozhodovanie o náhrade trov je integrálnou

súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom, porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu.

V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci je nespochybniteľné, že k tomu, aby si mohol účastník konania reálne uplatniť svoje právo na náhradu trov konania – právo vyčíslit' si trovy konania (najmä pokiaľ ide o trovy vzniknuté z titulu právneho zastúpenia) – v zákonom ustanovenej lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, tak musí mať vedomosť o termíne vyhlásenia rozhodnutia.

Taktiež nemožno spochybňovať, že právo na verejné vyhlásenie rozsudku je zachované, ak termín verejného vyhlásenia je súdom v zákonom ustanovenej lehote zverejnený na úradnej tabuli súdu, resp. na internetovej stránke súdu.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 8 Sžo 85/2014 z 29. septembra 2016 zaujal ku kľúčovému právnemu problému posudzovanému v tomto konaní danej problematike odlišné stanovisko (odlišný právny názor) než v sťažovateľovej právnej veci. V oboch konaniach išlo o rozhodovanie v rámci správneho súdnictva, ktoré sa okrem iného vyznačuje aj požiadavkou obligatórneho zastúpenia účastníka konania advokátom a z neho vyplývajúcimi trovami konania.

Ústavný súd sa v plnej miere stotožňuje s názorom najvyššieho súdu vysloveným v rozhodnutí sp. zn. 8 Sžo 85/2014 z 29. septembra 2016, podľa ktorého „... *Ak na vyhlásení prítomný nie je, dochádza k obdobnej situácii, s akou počíta úprava uvedená v odseku 4 § 151 (ak sa rozhodnutie nevyhlasuje). V danom prípade je nesporné, že účastník oprávnený na náhradu trov konania je v prípade verejného vyhlásenia rozsudku z hľadiska vyčíslenia trov v nevýhodnejšom postavení ako účastník, o ktorého právach sa nerozhoduje rozsudkom (prípadne sa nerozhoduje vo veci samej), lebo v takom prípade ho súd musí vyzvať na ich vyčíslenie. Dôsledok, ktorý v danom prípade spočíva v nepriznaní náhrady trov len pre nevyčíslenie jej výšky je zjavne nespravodlivý a v rozpore so zmyslom a účelom inštitútu náhrady trov úspešnému účastníkovi konania.*“, keďže len takáto aplikácia

ustanovení § 151 OSP zodpovedá zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov úspešnému účastníkovi konania.

Aj v prípade sťažovateľa bola dôležitou jeho žiadosť o náhradu trov konania, ktorú treba odlišovať od vyčíslenia trov konania. Náhradu trov konania si sťažovateľ uplatnil, ich vyčíslenie však súdu nepredložil spôsobom uvedeným v § 151 ods. 1 OSP. Trovy si však vyčíslil obratom bezprostredne potom, ako sa objektívne dozvedel o rozhodnutí najvyššieho súdu.

Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd zastáva názor, že bolo povinnosťou najvyššieho súdu postupovať vo veci sťažovateľa v súlade s citovaným právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným vo veci sp. zn. 8 Sžo 85/2014. Len takýto postup totiž garantuje účastníkovi konania (sťažovateľovi), že si svoj nárok na náhradu trov konania aj reálne vymôže. Prístup, ktorý vo veci sťažovateľa zvolil najvyšší súd, predstavuje podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska neakceptovateľný zásah do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na podporu tohto záveru ústavný súd považuje za vhodné poukázať aj na skutočnosť, že aktuálne platná a účinná právna úprava priznávania náhrady trov konania podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku už nie je založená na povinnosti účastníka vyčísliť si trovy konania. V zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštalácie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Výšku náhrady trov konania (vrátane trov právneho zastúpenia za úkony právnej služby vyplývajúce zo spisu, pozn.) vyčísluje súd. To znamená, že bez akejkoľvek aktivity strán sporu môže súd rozhodnúť napr. o náhrade za súdny poplatok a o výške trov právneho zastúpenia, ktoré vyplývajú zo súdneho spisu (podanie žaloby, účasť na pojednávaní, spísanie vyjadrenia vo veci samej atď.). Ešte priaznivejšia je platná právna úprava v prospech účastníka konania v správnom súdnictve, teda vtedy, keď sa postupuje podľa

príslušných ustanovení Správneho súdneho poriadku, keď si účastník nemusí nárok na náhradu trov konania ani len uplatniť, o to menej vyčísliť.

Podľa § 175 ods. 1 SSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu správny súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 175 ods. 2 SSP o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že výrokom o náhrade trov konania rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sža 9/2016 z 27. júla 2016 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

II.2 K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy

Sťažovateľ tiež namieta, že výrokom rozsudku najvyššieho súdu 1 Sža 9/2016 z 27. júla 2016 došlo v spojení s porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj k porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy.

Ústavný súd vo svojej judikatúre už viackrát vylovil, že čl. 1 ods. 1 ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy, a je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv alebo slobôd garantovaných ústavou. Ústavný súd preto nepovažuje za potrebné vyslovovať vo výrokovej časti svojich rozhodnutí skutočnosť, že spolu s porušením niektorého základného práva došlo aj k porušeniu niektorého z ústavných princíпов – v posudzovanej princípu vyvoditeľného z čl. 1 ods. 1 ústavy. To isté v zásade platí aj o čl. 152 ods. 4 ústavy, ktorý má charakter generálneho interpretačného princípu, ktorý ústavný súd vždy uplatňuje pri svojej rozhodovacej činnosti (m. m. IV. ÚS 383/08).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd, rešpektujúc postupy uplatňované vo svojej doterajšej judikatúre, tejto časti sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší...

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o tom, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sža 9/2016 z 27. júla 2016 v časti výroku o náhrade trov konania bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, rozhodol zároveň podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o zrušení výroku označeného rozsudku najvyššieho súdu týkajúceho sa náhrady trov konania a v záujme efektívnej ochrany práv sťažovateľa aj vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu). Po zrušení napadnutého výroku rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sža 9/2016 z 27. júla 2016 a vrátení veci na ďalšie konanie bude najvyšší súd povinný opätovne rozhodnúť o nároku sťažovateľa na náhradu trov konania, pričom bude viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním Advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Lukáš Opett, PhD. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní úhrady trov konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2016, ako aj z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2016, ktorá bola 884 €, keďže vo veci boli poskytnuté úkony právnej služby aj v roku 2017. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby v roku 2016 (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti) a 1 úkon právnej služby v roku 2017 (vyjadrenie z 23. mája 2017) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon uskutočnený v roku 2016 po 143 € a v roku 2017 po 147,33 €, t. j. spolu 433,33 €, čo spolu s režijným paušálom dvakrát po 8,58 € a jedenkrát po 8,84 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 459,33 €. Priznanú úhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa [§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP] (bod 3 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2017